



Zaaknummer : 01036713
Ons Kenmerk : ODH568464
Datum : 13-4-2023

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 29 juni 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van onderhoud- en renovatiewerkzaamheden aan de Professor Lorentzlaan 137 tot en met 147 (oneven), 173 tot en met 183 (oneven) en aan de Rembrandtlaan 226 tot en met 236 (even) en 262 tot en met 272 (even) te Sliedrecht en is aangevraagd namens Stichting Tablis Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 17 april 2023 tot en met 1 januari 2024.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Stichting Tablis Wonen;
- II. de voorschriften 1 tot en met 12 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 2 februari 2023, 10 februari 2023, 14 februari 2023 en 17 februari 2023 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 januari 2028.



Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.



VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - a de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
 - b het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - c relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één week van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Ecologisch Activiteitenplan Complex 905 te Sliedrecht' van 6 april 2022, de memo 'Beantwoording vragen naar aanleiding van de conceptaanvraag Wet natuurbescherming' van 20 juni 2022 en de aanvullende informatie van 2 februari 2023, 10 februari 2023, 14 februari 2023 en 17 februari 2023. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c de uit te voeren werkzaamheden;
 - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermde) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk. (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;

zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.



- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het rapport 'Ecologisch Activiteitenplan Complex 905 te Sliedrecht' van 6 april 2022, de memo 'Beantwoording vragen naar aanleiding van de conceptaanvraag Wet natuurbescherming' van 20 juni 2022 en de aanvullende informatie van 2 februari 2023, 10 februari 2023, 14 februari 2023 en 17 februari 2023.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, minimaal één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: Uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b voor permanente voorzieningen: Uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Het ongeschikt maken van de bebouwing dient te worden uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis die loopt van 15 april tot en met 15 oktober en onder begeleiding van de ecologisch deskundige (vs. 4). Het gebruik van purschuim, glaswol, netten of doek is niet toegestaan. Om vleurmuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen de exclusion flaps gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. Indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het per strekkende meter, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap, toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rugvulling of vulschuim zonder plakranden. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht van minder dan 5 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in het logboek (vs. 2). Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleurmuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Hiervan dient verslag te worden gedaan in het logboek (zie vs. 2).
- 10
 - a) Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de voorziening op zo korte mogelijke termijn weer hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden door de ecologisch deskundige (zie vs. 4). Bovendien moeten de tijdelijke voorzieningen zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
 - b) Dit betreft de in april 2022 opgehangen zestien tijdelijke vleermuiskasten van het type VMT1 van Unitura: acht voorzieningen aan de Professor Zeemansweg 2 tot en met 6 (even), vier voorzieningen aan de Professor Snelliusweg 1 tot en met 5 (oneven) en vier voorzieningen aan de Professor Snelliusweg 55 tot en met 59 (oneven) te Sliedrecht.
 - c) Voor de permanente situatie betreft dit de zestien inbouwkasten van het type VMPM1 van Unitura die ingebouwd dienen te worden in de gevels van de Professor Lorentzlaan 101 tot en met 111 (oneven), Professor Lorentzlaan 125 tot en met 219 (oneven), Rembrandtlaan 202 tot en met 224 (even), Rembrandtlaan 238 tot en met 248 (even) en Rembrandtlaan 262 tot en met 284 (even) op verschillende oriëntaties (zie bijlage 1).



- 11 De tijdelijke voorzieningen mogen pas verwijderd worden na inachtneming van een gewenningsperiode van drie maanden voor zomerverblijfplaatsen waarbij alleen de maanden april – oktober meetellen en zes maanden voorafgaand aan de paarperiode voor paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en een gewenningsperiode van één maand voor de ruige dwergvleermuis waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen waarin zowel de tijdelijke als permanente voorzieningen gelijktijdig aanwezig en beschikbaar zijn geweest. De verwijdering dient begeleid te worden door de ecologisch deskundige (zie vs. 4), die het vrijgeven ook noteert in het ecologisch logboek (zie vs.2). Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening uit eigen beweging is verlaten.
- 12 De effectiviteit van de permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis dienen te worden gemonitord door de deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor het onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis uit het meest recente Vleermuisprotocol, en met voldoende waarnemers. Uit deze monitoring moet blijken of de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis gebruik maken van de aangebrachte voorzieningen als zomer- en paarverblijfplaats. Met betrekking tot deze monitoring gelden de volgende voorwaarden:
 - a de effectiviteit en het functioneel zijn van de permanente voorzieningen dient onderzocht te worden in het eerste en in derde jaar na voltooiing van het laatst uit te voeren project (complex 906) en na het beschikbaar komen; deze onderzoeksplicht geldt voor de permanente voorzieningen van alle drie de complexen maar bij voorkeur worden de permanente voorzieningen van alle vier de complexen onderzocht;
 - b de resultaten van de monitoring dienen vóór 1 januari van het opvolgende jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. In deze rapportage moet zijn opgenomen:
 - I. de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, eventuele inzet van apparatuur (batdetector, warmtecamera etc.), wie de veldbezoeken heeft uitgevoerd en de waarnemingen die zijn gedaan per veldbezoek;
 - II. een heldere conclusie over de effectiviteit van de voorzieningen;
 - c indien blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn en aanwijsbaar zijn toe te schrijven aan het uitblijven van de effectiviteit van de betreffende maatregelen dient een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie;
 - d indien blijkt dat de alternatieve voorzieningen in gebruik zijn genomen door de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis kan omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid worden verzocht de monitoringsverplichting vroegtijdig te stoppen.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen hiervan.



OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 29 juni 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van onderhoud- en renovatiewerkzaamheden aan de Professor Lorentzlaan 137 tot en met 147 (oneven), 173 tot en met 183 (oneven) en aan de Rembrandtlaan 226 tot en met 236 (even) en 262 tot en met 272 (even) te Sliedrecht en is aangevraagd namens Stichting Tablis Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 17 april 2023 tot en met 1 januari 2024.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Quicksan Wet natuurbescherming diverse straten Sliedrecht, Econsultancy B.V., rapportnummer: 14425.001, 8 februari 2021;
- Programmastudie Etagewoningen Siedrecht, BouwhulpGroep B.V., rapportnummer: 20.096, 13 april 2021;
- Nader onderzoek gierzwaluw, huismus en vleermuis diverse straten te Sliedrecht, Econsultancy B.V., rapportnummer: 14425.002, 24 november 2021;
- Ecologisch Activiteitenplan Complex 905 te Sliedrecht, Econsultancy B.V., rapportnummer: 14425.005, 6 april 2022;
- Overzicht kasten en gewinningstijden, 14 juni 2022;
- Uitvoeringsplanning 498 woningen Tablis Wonen, 14 juni 2022;
- Beantwoording vragen naar aanleiding van de conceptaanvraag Wet natuurbescherming, complex 905, Econsultancy B.V., rapportnummer: 14425.005, 20 juni 2022;
- Ecologisch logboek Sliedrecht, Fauna Protect, 20 juni 2022;
- Inbouwkasten, Econsultancy B.V., 10 augustus 2022.
- Ecologisch werkprotocol diverse straten te Sliedrecht, Econsultancy B.V., rapportnummer: 14425.008, 24 augustus 2022.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 26 januari 2023 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 2 februari 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Inbouwkasten uitgaande van VMPM1 voor zomerverblijf, Econsultancy B.V., 2 februari 2023.

Op 10 februari 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:



- Beantwoording verzoek aanvullende informatie complex 905 te Sliedrecht, Econsultancy B.V., rapportnummer: 14425.005;
- Rapportage asbestinventarisatie Complex 905 Professor Lorentzlaan e.o. te Sliedrecht, Verhagen Milieu Advies, rapportnummer: VMA2021075.03 – V2.0, 5 maart 2021;
- Rapportage asbestinventarisatie De woning Rembrandtlaan 228 te Sliedrecht, Verhagen Milieu Advies, rapportnummer: VMA2021215, 8 maart 2021;
- Uitvoeringsplanning 498 woningen, Econsultancy B.V., 31 oktober 2022;
- Woningopname 905 Rembrandtlaan 254, BouwhulpGroep B.V., rapportnummer: 20.096, 2 februari 2021;
- Rapportage thermografische opname 498 woningen te Sliedrecht, BK bouw- & milieuadvies, rapportnummer: 221461, 16 mei 2022;
- Asbestinventarisatie conform Certificatieschema voor de Procescertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering als bedoeld in de artikelen 4.27 en 4.28 van de Arbeidsomstandighedenregeling, SGSEARCH ingenieursbureau, rapportnummer: RFI-19-00007012-SI, 12 september 2019;
- Rapportage ecologisch werkprotocol diverse straten te Sliedrecht, Econsultancy B.V., rapportnummer: 14425.008, 10 februari 2023;
- Woningopname 905 profLorentzlaan 105, BouwhulpGroep B.V., rapportnummer: 20.096, februari 2021.

Op 14 februari 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Afbeelding 1 VMT1 kasten voor complex 905, Econsultancy B.V., 14 februari 2023;
- Afbeelding 2 VMT1 kasten voor complex 905, Econsultancy B.V., 14 februari 2023;
- Afbeelding 3 VMT1 kasten voor complex 905, Econsultancy B.V., 14 februari 2023;
- Locaties VMT1 kasten voor complex 905, Econsultancy B.V., 14 februari 2023.

Op 17 februari 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Afbeelding inbouwkasten uitgaande van vmpm1 voor zomerverblijf, Econsultancy B.V., 17 februari 2023;
- Rapportage ecologisch werkprotocol diverse straten te Sliedrecht, Econsultancy B.V., rapportnummer: 14425.008, 17 februari 2023.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 13 juli 2022 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.



Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Stichting Tablis Wonen is voornemens om aan de woonblokken aan de Professor Lorentzlaan 137 tot en met 147 (oneven), 173 tot en met 183 (oneven) en aan de Rembrandtlaan 226 tot en met 236 (even) en 262 tot en met 272 (even) te Sliedrecht onderhoud- en renovatiewerkzaamheden uit te voeren. Het plangebied bestaat uit vier woonblokken met drie verdiepingen met in ieder woonblok zes individuele woningen.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- het na-isoleren van de spouwmuren bij circa 10% van de kopgevels;
- het reinigen van het metselwerk;
- het vervangen en isoleren van het dakrandoverstek;
- het vervangen van de kunststofkozijnen, waarbij in de spouwmuur geboord en gezaagd zal worden;
- het schilderen van betonnen onderdelen en elementen.

De onderhoud- en renovatiewerkzaamheden staan gepland te starten in april 2023 en duren tot uiterlijk 1 januari 2024. Gezien de mogelijke uitloop van de werkzaamheden en de monitoringsverplichting is een langere ontheffingsperiode aangehouden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2021), met de uitzondering dat op afwijkende tijdstippen onderzoek heeft plaatsgevonden naar de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen. Desondanks zijn wij van mening dat het typerende gedrag dat wijst op de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen tijdens de onderzoeksmomenten voldoende zichtbaar moet zijn geweest en dat daarom die aanwezigheid kan worden uitgesloten. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de noordelijke kopgevel van de Professor Lorentzlaan 147 is één zomerverblijfplaats van één individu aanwezig, waarvan de invliegopening de linker open stootvoeg betreft. In de zuidgevel van de Professor Lorentzlaan 181 is hoog in de bebouwing één paarverblijfplaats aanwezig van één individu. De exacte invliegopening van de paarverblijfplaats is niet bekend. In de noordgevel van de Rembrandtlaan 226 is in de 5^e kolom van rechts één paarverblijfplaats van één individu aanwezig. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

De ruige dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de noordgevel van de Rembrandtlaan 266 is één zomerverblijfplaats van één individu aanwezig, de exacte invliegopening is niet bekend. Van zomerverblijfplaatsen



van de ruige dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaat deze verblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het rapport 'Ecologisch Activiteitenplan Complex 905 te Sliedrecht' van 6 april 2022, de memo 'Beantwoording vragen naar aanleiding van de conceptaanvraag Wet natuurbescherming' van 20 juni 2022 en de aanvullende informatie van 2 februari 2023, 10 februari 2023, 14 februari 2023 en 17 februari 2023. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en het treffen van compenserende en mogelijk mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecoloog met kennis van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de onderhoud- en renovatiewerkzaamheden gaan één zomerverblijfplaats en twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en één zomerverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis, alle tevens milde winterverblijfplaats, verloren. Op 19 april 2022 zijn zestien tijdelijke vleermuiskasten van het type VMT1 van Unitura opgehangen aan de zijgevels van de wooncomplexen en woningen in de directe omgeving van het plangebied. Hiervan zijn acht voorzieningen aan de Professor Zeemansweg 2 tot en met 6 (even), vier voorzieningen aan de Professor Snelliusweg 1 tot en met 5 (oneven) en vier voorzieningen aan de Professor Snelliusweg 55 tot en met 59 (oneven) te Sliedrecht gerealiseerd. In de permanente situatie worden zestien inbouwkasten van het type VMPM1 van Unitura ingebouwd in de gevels van de Professor Lorentzlaan 101 tot en met 111 (oneven), Professor Lorentzlaan 125 tot en met 219 (oneven), Rembrandtlaan 202 tot en met 224 (even), Rembrandtlaan 238 tot en met 248 (even) en Rembrandtlaan 262 tot en met 284 (even) op verschillende oriëntaties (zie bijlage 1). Ze dienen te worden geplaatst conform hetgeen gesteld is in het meest recent geldende Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12). Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

In de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis die loopt van 15 april tot en met 15 oktober wordt de bebouwing ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van exclusion flaps welke gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen ingezet worden. Indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het per strekkende meter, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap, toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rugvulling of vulschuim zonder plakranden. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht van minder dan 5 Bft). Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 9. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recent geldende Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12).

Omdat het plangebied onderdeel is van vier aan elkaar grenzende projecten waarbij er in totaal 30 zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis verloren gaan, dient er in het onderhavige plangebied na het uitvoeren van het laatste project (complex 906) en na het beschikbaar komen van



de permanente voorzieningen in het eerste en derde jaar monitoring plaats te vinden naar de effectiviteit van de permanente voorzieningen. De resultaten van de monitoring dienen vóór 1 januari van het opvolgende jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Indien blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn en aanwijsbaar zijn toe te schrijven aan het uitblijven van de effectiviteit van de betreffende maatregelen dient een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 12.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Sliedrecht. Gezien de werkzaamheden gefaseerd worden uitgevoerd, en gelet op de maatregelen en hetgeen geborgd in de voorschriften, is aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de onderhoud- en renovatiewerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', zoals genoemd in artikel 3.8, lid 5 onder b sub 3 van de Wnb.

De bebouwing in het plangebied stamt uit 1958 en bestaat uit vier bouwlagen waarvan de eerste bouwlaag bergingen betreft. In de bebouwing zijn bij de balkonconstructies en boven de ramen koudebruggen aanwezig. Er is tevens warmte uitstraling in de gevelconstructie waargenomen. Hierdoor is het moeilijk een goed binnenklimaat en een gezonde vochtuithouding te creëren (BK bouw- & milieuadvies, 16 mei 2022). Dit blijkt onder andere uit de aanwezigheid van vocht- en schimmelplekken en tocht in de woningen (BouwhulpGroep B.V., februari 2021). Met het uitvoeren van de geplande werkzaamheden wordt het binnenklimaat verbeterd wat ten goede komt van de gezondheid van de bewoners. Tevens is het energielabel van de bebouwing in huidige staat D tot F en wordt met het uitvoeren van de werkzaamheden energielabel B tot A behaald. Dit zal resulteren in energiezuinigere woningen waarbij minder CO² uitstoot op zal treden. Daarmee komt het uitvoeren van de geplande werkzaamheden ook het milieu ten goede. In de bebouwing is in verschillende materialen asbest met risicoklasse 1, 2 en 2A aangetroffen (Verhagen Milieu Advies, 2021). Er wordt geadviseerd deze voorafgaand aan renovatie te saneren (SGS Ingenieursbureau, 2021). Met het uitvoeren van de geplande werkzaamheden wordt het asbest gesaneerd en wordt dat risico voor de veiligheid en gezondheid van bewoners en omwonenden weggenomen. Daarmee komt het uitvoeren van de geplande werkzaamheden ten goede van de volksgezondheid en openbare veiligheid.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het genoemde belang 'volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met begrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is onderbouwd om de negatieve



effecten op de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege de lage isolatiewaarde, de aangetroffen asbest en de vocht- en schimmelproblematiek in de woningen. Middels de onderhoud- en renovatiewerkzaamheden dient energielabel B of hoger behaald te worden. Dit kan alleen bewerkstelligd worden door isolatie van de spouwmuren. Bij uitvoering van alternatieve methoden, zoals het isoleren van binnenuit, worden de beoogde energiedoelen niet behaald. Daarnaast leidt het renoveren van binnenuit tot overlast voor de bewoners en gaat woon oppervlakte verloren. Bovendien gaan de aangetroffen verblijfplaatsen met deze werkwijze ook verloren, vanwege gewijzigde klimatologische omstandigheden en vochtophoping door condensatie in de spouwruijnte. Er is geen sprake van een alternatieve planning omdat met het uitvoeren van de werkzaamheden al rekening wordt gehouden met de kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Tevens worden voorzorgsmaatregelen getroffen tijdens de werkzaamheden om de verstoring van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk te beperken.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat voldoende is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Sliedrecht bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.